

Ankarada imzalanan Türk - İngiliz, Fransız muahedesi hiçbir devlet aleyhine müteveccih değildir

Hedef tecavüze karşı koymak için lüzum hasıl olursa üç devlet arasında karşılıklı bir yardım ve müzaheret temini içindir.

Fındık Fiatları

Dün Borsada Satış Kooperatifi Bir milyon kiloya yakın fındık satın aldı.

Bir iki haftadan beri fındık piyasalarında çok fazla düşüklük olduğundan müstahsil ve fındık üzerine iş yapan esnaf sıkışık bir vaziyette kalmışlardır. Bu vaziyeti gören Fındık Tarım Satış Kooperatifleri umum Müdürü Şükrü Ulay dün sabah şehrimiz Borsasına giderek arz edilen bütün kabuklu fındıkları 12 buçuk kuruştan 14,5 kuruşa kadar mubayaa etmiştir. Bu suretle kooperatifçe dün Borsada mubayaa edilen fındık miktarı bir milyon kiloya yakındır. Gerek fiat ve gerek miktar itibarile dünkü satışlar piyasada çok iyi bir tesir yapmış, müstahsil ve esnaf bu vaziyetten çok memnun kalmışlardır.

Bundan başka şehrimiz fındık satış Kooperatifi Müdürü Atif Saruhan Of ve Sürmene'ye giderek iki gün zarfında o havaliden bir hayli fındık mubayaa etmiştir.

Fındık Tarım Satış Kooperatifinin tam vaktin de olarak gösterdiği bu alaka ve hassasiyetini ve vaziyeti çok iyi gören ve kavrayan umum Müdür Şükrü Ulayın bu hareketini takdirle karşılarız.

Ş. Ulay

Fındık Tarım Satış Kooperatifleri umum Müdürü Şükrü Ulay çarşamba günü Giresondan şehrimize gelmiş, şehrin fındık piyasasını ve kooperatif işlerini telkik etmiştir. Şükrü Ulay dün Hopya gitmiştir.

NURİ AHMET ÇİMŞİT

"Yeşil Gireson," refikimizin sahibi değerli meslektaşımız Nuri Ahmet Çimşit hususi işleri için Giresundan şehrimize gelmiştir.

Zelzeleler

Ankara 20 (A. A.) - Dün gece Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Kütahya, İnegöl, İnönü, Orhangazi, Adapazarında bir zelzele olmuştur.

Ankara 20 (A. A.) - Dün imzalanan muahede mucibince Türkiyenin tecavüze uğraması takdirinde İngiltere ve Fransa Türkiye ile teşriki mesai edecekler ve ellerinden gelen bütün yardımı yapacaklardır.

Akdenizde Fransız ve İngilterenin iştirak edecekleri bir harbe müncer olan bir tecavüz hareketi takdirinde Türkiye filen Fransa ve İngiltere ile teşriki mesai edecek elinden gelen yardım yapacaktır.

Fransa ve İngilterenin Yunanistan ve Romanyaya verdikleri garantiler meriyette iken ve bu garantiler sebebiyle Fransa ve İngilte-

re muhasemata girişirse Türkiye Fransa ve İngiltere ile teşriki mesai edecek elinden gelen yardımı yapacaktır.

Fransa ve İngiltere bu hükümler dışında ve Avrupa devleti tarafından yapılacak tecavüz neticesinde bir devletle muhasemata girdiği takdirde üç devlet derhal istişarelerde bulunacaklardır. Türkiye bu vaziyette hiç olmazsa Fransa ve İngiltereye karşı hayrihane bir bitaraflik muhafaza edecektir.

İstiklal veya bitaraflığın muhafazası akidlerden birisi tarafından taahhüd edilen bir Avrupa devletine diğer bir Avrupa devleti tecavüz

ederse ve yahut bir Avrupa devletinin başka Avrupa devleti aleyhine yaptığı bir tecavüz akidlerden biri tarafından kendi emniyetini tahdit edici mahiyette görülmesi takdirde de müşterek harekete teşebbüs için derhal istişare olunacaktır.

Akidler muahedenin tabiki neticesi muhasemata girişilirse ancak müşterek bir mutabakatla mütareke veya sulh muahedesi akde debileceklerdir.

Muahede hiç bir devlet aleyhine müteveccih değildir. Hedef tecavüze karşı koymak için lüzum hasıl olursa üç devlet arasında karşılıklı bir yardım ve müzaheret temini içindir.

Muahede 15 sene içindir inkizasından evvel taraftarlardan biri muahedeye niha yet vermek arzusunu diğer taraflara bildirmese beşer senelik müddetle temdit edilip gidecektir. Muahede imza tarihinden itibaren meridir.

Muahedenin ayrılmaz bir remzi telâkki olunacak bir Protokolla, şurası da tesbit edilmiştir ki Türkiye tarafından bu muahede ile alınmış olan taahhüdler bu memleketin Sovyetler birliği ile müsallah bir ihtilafa sürüklenmesini intaç veya mucip olacak bir harekete Türkiyeyi icbar edemeyecektir.

Hariciye Vekilimizin Saracoğlu

İstanbulda gazatecilere beyanati "Moskovadan iyi intibalarla ayrıldım"

Ankara 20 (A. A.) - Hariciye Vekilimiz bugün Sovyetlerin Moskova kruvazörile Sivastopol'dan İstanbul'a gelmiştir. Kruvazöre bir Sovyet torpidosu da refakat ediyordu. Kruvazörden ayrılırken Saraçoğlanı ondokuz para toplama selâmlamıştır. Saraçoğlu matbuat mümessillerine yaptığı beyanatta Moskovadan ileride konuşuklarımızla devam etmek üzere iyi intibalarla ayrıldım demiştir.

Başvekilimizle Fransız ve İngiliz Başvekilleri arasında

Ankara 20 (A. A.) - Türk - İngiliz, Fransız karşılıklı yardım muahedesinin imzası münasebetile Fransız Başvekili Doladye Başvekilimiz Refik Saydama telgrafla samimî bir mesaj göndermiş. Doktor Refik Saydâm da telgrafla cevabî mesajını vermiştir.

Yine bu münasebetile İngiliz Başvekili Çemberlayn Başvekilimize hususî bir telgraf çekerek tebrikte bulunmuştur.

İngiliz Fransız askerî heyetleri genelkurmayda

Ankara - İngiliz Fransız askerî heyetleri bugün genelkurmayda temaslarına devam etmiştir.

Belediye meclisi

Fevkalâde toplanan mecliste bazı kararlar verildi

Belediye meclisi 10 birinciteşrinde fevkalâde bir içtima okdetmiştir. Bu içtimada şehirde yapılmakta olan su tesisatı dolayısıyla bozulan lağım ve su yollarının islahı için lüzumgelen tahsisatın münakale suretile temini mümkün görülemediğinden bütçede tadilat yap-

mak zarureti hasıl olmuştur. Bununla beraber bu sene yapılacak ilân olunan mez-baha dahilindeki soğuk hava tesisatı ve buz imalâthanesi dünya ahvali dolayısıyla tabii bulunmadığından bu işe ait 20 bin liralık tahsisat lağım yollarına ve diğer madde ve fasıllardan alınan birer kısım tahsisat da eski su yollarına, umumî

Bayram temsilleri

Halkevimizin temsil komitesi, önümüzdeki Cumhuriyet Bayramı için (Ateş) adlı bir piyes sahneye koyacaktır. Piyenin tevziatı yapılmış ve çalışmalarına başlanmıştır.

Çok ehemmiyet verilen bu piyesin Belediye sinemasında Halkımıza gösterileceği öğrenilmiştir.

bahçelere ve sair ifası lüzumlu olan hizmetlere ait maddelere ilave olunmuştur.

Bundan maada yeni barm kanunu mucibince Belediyeden maaş ve ücret alan memur ve müstahdemlerin maaş ve ücret dereceleri değiştiğinden bu sebepten husule gelen tensil ve zamını icabettiren tahsisat da bütçeye ilâve olunmuş ve bu suretle tadil edilen bütçe kabul edilerek içtima niha yet verilmiştir.

Bütçe tastik edilmek üzere hemen ihzar ve formüle edilerek Vilâyet makamına tevdi olunmuştur. Bütçenin tastikinden sonra bilhassa lağım ve su yollarına azami surette faaliyet verilecektir.

Belediye de kadro haricinde kalanlar

Son yapılan kadro tadilatında Belediye sıhhat dairesi kâtibi, fen işleri dairesinden bir ambar memuru ile mezbahadan iki müstahdem kadro harici bırakılmış ve otobüs şoförlerinden de bir danesinin tahsisatı çıkarılmıştır.

KÖY ve KÖYLÜ

İ Ç İ N

HALKEVİ KÖYCÜLÜK KOLU NEŞRİYATI

Köyde Hastalık Bulaştıran Hayvanlardan Böcekler ve Sinekler

Sivrisinekler

Topların tüfeklerin ve orduların yıkamadığı medeniyetleri sivrisineklerin zayıf kanatları ile yere çaldıkları tarihte görülmüştür.

Yurdumuzun en büyük düşmanlarından birisidesi vrisineklerdir. Yira bu muzır hayvanlar sıtmanın her çeşidini, zehirli ve insan telef eden mühim hastalıklardan olan sarı humma ye ve daha bir takım bulaşık hastalıkları aşılır.

Dünyada bu kötü hayvanların yüzünden sekiz yüz milyon insan hasta döşeklerinde inlemektedir.

Sivrisinekler bir yılda bütün dünyada 4 - 5 milyon hemcinsimizin ölümüne sebep olmaktadır.

Sivrisinekler bilhassa durgun suya, ağır akan ırmak kenarlarına sığ yerlere havuzlara, bostan dolaplarının çevrelerine, bataklıklara, ağaç gölgelerine nemli oyuklara veya evlerde su bulunan kaplara, süprütü atılmış nemli tenekelere ve gelişi güzel atılmış kirli ve nemli her eşyanın üzerine yumurtlarlar.

Bunları gözle görmek güçtür. Çünkü bu yumurtalar çok küçüktür. Bu yumurtalar uygun ve besli yerlerde çabucak olgunlaşarak içinden sirkeleri çıkar ve onlarda yine çabucak gelişerek birer sivrisinek olurlar.

Sivrisineklerin üredikleri yatakları el birliğiyle yok edip ortadan kaldırmak hepimiz için bir

memleket ve insanlık borcudur. Devlet köylülerin yapamayacağı büyük bataklıkları kurutmakta kanallar açmaktadır. Küçük su birikintilerini kaldırmak, sazlıkları iyice temizlemek hayvanların ayaklarından hasıl olan çukurlara su dolup birer küçük sivrisinek yuvası olmaması için kuyu, çeşme, yalakbaşlarını taş ve baskılı toprakla döşemek lâzımdır. Su destilerini ve kaplarını ince bir tülbetle örmeği de adet edinmek icabeder.

En ufak su birikintileri bile bu kötü ve zararlı hayvanların üremesine çok uygun olduğu için bilhassa çeşme yalak başlarına çok dikkat etmek lâzımdır.

Her çeşmenin akar sularını yaymamak için iki yol açmak bir hafta birini diğer hafta diğerini nöbetleşe kullanmak doğrudur.

Sivrisineği ve sıtması bol olan yerlerde, söylediğimiz çeşitlerdeki suların yüzüne gaz yağı dökmekle sivrisinek sirkelerini öldürmek kabildir. Bunun için bir kısım gaz yağı iki kısım makine yağını karıştırıp suyun üstüne yaymalıdır. Her ne kadar köy için bunu bulup kullanmak biraz bahalica gibi görünürse de temin edeceği fayda karşısında bu masraf devede kulak kabilindedir.

Fakir köylerimiz mensup olduğu kaza veya vilâyet merkezindeki sıhhat dairelerine müracaat ederek badava olarak bunu bulabilirler. Elverişli köyünü memleketini ve sıhhatini sevmiş olsun.

Yetişkin sivrisinekleri tutsülemekle de telef etmek mümkündür.

Evlerin içini sık sık badanalamak ve arada bir ev içinde kapıları pencereleri sıkıca kapayarak kükürt yakmak böyle mntakalarda faydalıdır.

Evlerin kapı ve pencerelerine ince tel kafesler yapmakta iyi bir iştir. Her köylü kesesi uygunlaştıkça sıtmalı mntakalarda evinin pencerelerini ince tel kafesle örmelidir.

Cibinlik kullanmağında adet edinmelidir.

Böyle sıtmaya ve diğer hastalıklara yakalanmamak ve çocuklarımızı da yakalatmamak suretile sağlığımızı kazanırız. Ayrıca tarlamızda çalışmaı imkânını bulur ve mahsullarımız yüz üstü kalmaz.

1927 senesinde Manisa ovasında sıtma salgını yüzünden üzüm ve incirler sergilerde kalmış. Rençber bir çok zararlara uğrumuştur. Sebebi böyle küçük ve lâzımlı tedbirler alamıyarak yangın içinde ve yetakta kıvrınmak suretile iş başına gidememektir.

Köy muhtarları köy öğretmenleri ve köy sağlık çavuşları bu gibi tedbirlere köylüyü aydınlatacak ve icabederse köy kanununa dayanarak zorla yaptırarak kimseler olduklarını unutmamalıdır.

Ruknettin Fethi Olcaytuğ
(Köyümün Doktoru kitabından)
— Devam edecek —

Ağaçların filizlenmesi ve mahsule yatması

Her ağabın meyve verimi ile filizlenmesi arasında daima bir münasebet vardır. Şu suretle ki ağacın filizlenmesi pek kuvvetli olursa meyva verimi daima az olur. Nitekim genç ağaçlar filizleri çok kuvvetli verdiği içindir ki meyveyi ya az verir veya hiç vermezler. Sebebi :

Genç ağaçlar küçük çocuklara benzerler, nasıl ki bunlar yediklerini hemen midelerinde eridiler. Tıpkı bunun gibi genç ağaçlar da topraktan alıp yapraklarında olgunlaştırdıkları kuvveti çabucak harcarlar ve böylece çocuk gibi büyür, boy alırlar. Ağaçlar boylandıkça, kereste yapıtkca artık yemelerini yavaşlatırlar.

Bunu daha iyi anlayabilmek için şöyle söyleyebiliriz : İnsanların damarlarında dolaşan kan gibi, ağaçların da kerestesi içinde yani damarlarında onu besleyen ve köylümüzce kuvvet denilen su (nüsug) dolaşır. Ağaçlar yaşlandıkça bu kuvvet artık eskisi gini çabuk çabuk dolaşmaz, bilâkis yavaşlamağa başlar.

Kuvvet çabuk dolaştığı zaman ağaç daima oduna kaçır yani bol bol filiz verir, dallanır, budaklanır, meyvayı az verir. Fakat dolaşan kuvvet (nüsug) yavaşlamağa başlarsa o zaman ağaç fi-

liz yerine bol bol meyva tomurcuğu yaratmağa koyulur. İşte ağaçların genç iken meyva vermeyip boya ve filize kaçmalarının sebebi budur.

Bundan şunu anlıyoruz ki ağaçların mahsule yatması için filizlenmeği gevşetip meyva tomurcuklarını yaratmağa başlaması lâzımdır.

Ağaçlar dallanıp budaklandıkça onun bünyesi içinde (damarlarında) dolaşan kuvvet tabiatile yavaşlamağa mecburdur. Çünkü dolaştığı yol gittikçe uzamakta ve köşeler peyda eylemektedir. Nüsug bu köşelerden geçerken yavaşlar. Yavaşladıkça nodullar yani tomurcuklar (gözler) duraklar gibi yavaşlayan bu kuvvetten daha temiz ve daha iyi istifade ederler ve böylelikle odun hasıl edecek olan gözlerin bir çoğu meyva tomurcuklarına dönerler. Bunun da manası şudur ki bu suretle ağaçlar odun hasıl etmekten ziyade mahsule yatmış olurlar.

İşte meyvacılığın mühim noktalarından biri de budur. Gerektir ki ağaçların bu tabiatını meyva yetiştiren herkes bilsin ve ona göre davransın.

Velhasıl ağaçların mahsulü bol verebilmeleri için damarlarında dolaşan kuvveti yavaşlamağa lüzum vardır. Buna göre çareler düşünmek, tet-

birler almak icabeder.

Bu hususta imdadımıza yetişecek en mühim çareyi budamada bulacağız. Evvelce yazmıştık : Meyva ağaçlarını budamanın lüzum ve ehemmiyetini anlatmıştık, tekrara hacet yok. Burada yalnız şunu söylemek istiyoruz :

Budamayı o suretle yapmak gerektir ki ağaçların filizlenmesi ile mahsul vermesi keyfiyetleri arasında bir nisbet, bir ölçü bulunmalıdır.

Kaide şudur : Ağaç ne kadar kısa budanırsa o kadar çok filiz verir. Ve ne kadar uzun budanırsa o kadar fazla meyva verir.

Bu esas bilindikten sonra onun bütün inceliklerine göre hareket edilirse ağaçların filizlenme meselesile meyva verme meselesini denkleştirmek kabil olur. Yoksa, kayıtsız veya üstünkörü davranılırsa meyva ağaçları kendi başına kalırlar, kendi başına kalan ağaç da ancak kendi tabiatına göre hareket eder.

Gereken şudur : Ağaçlarımıza hâkim olmalıyız. Onları kendi menfaatimize göre yetiştirmeliyiz.

Kâzım BULUTAY

